PALYATİF BAKIM BROŞÜRÜ

Palyatif bakım nedir?

Kanserle Dans Derneği

ENGAGe
ESGO European Network of Gynaecological Cancer Advocacy Groups

Bu broşür, Profesör Karina Dahl Steffensen (Danimarka) tarafından Profesör Annette Hasenburg (Almanya), Birthe Lemley (Danimarka), Maria Papageorgiou (Yunanistan), Icó Toth (Macaristan), Murat Gültekin (Türkiye) ve Esra Ürkmez (ABD) katkılarıyla yazılmıştır.

ENGAGe yazarlara ve katkıda bulunanlara,

Kanserle Dans Derneği'ne

Uzm. Psiko-Onkolog / Sağlık Psikoloğu Ozan Bahçıvan'a

ve ENGAGe Yönetim Grubundaki üyelerine

çalışmaları ve sürekli mevcudiyetleri için teşekkür eder.

ENGAGe İletişim Bilgileri
web: engage.esgo.org
E-posta: engage@esgo.org
Facebook: www.facebook.com/groups/155472521534076/about

Kanserle Dans Derneği İletişim Bilgileri
web: www.kanserledans.org
E-posta: kanserledans@gmail.com
Facebook: www.facebook.com/kanserledansdernegi

Palyatif bakım nedir?

Palyatif bakım, ciddi hastalıkları olan hastalar içindir (sadece kanser hastaları için değildir). Hastalar ve aileleri için acıyı hafifletmeye ve yaşam kalitesini iyileştirmeye odaklanır ancak hastalığın tedavisi veya iyileşmesi için tasarlanmamıştır. Her hastanın onurunu koruma ve acı çekmeme hakkı vardır.

Palyatif bakım, kanser gibi ciddi veya yaşamı tehdit eden bir hastalık tanısı alan hastaların yaşam kalitelerini iyileştirmek için verilen bakımdır. Palyatif bakım, kişiyi bir bütün olarak ele alır ve yalnızca tek başına hastalığı ele alan bir yaklaşım değildir. Amaç, ilgili psikolojik, sosyal ve manevi problemlerin yanı sıra, hastalığın ve tedavisinin semptomları ve yan etkilerini olabildiğince erken dönemde önlenmesi veya tedavi edilmesidir.

Palyatif bakım ayrıca konfor bakımı, destekleyici bakım veya semptom yönetimi olarak da adlandırılır. Hastalar hastanede, poliklinikte, uzun süreli bir bakım merkezinde veya evde bir doktorun gözetiminde palyatif bakım hizmeti alabilir.

Palyatif bakım ne zaman yapılır?

Palyatif tedavi, semptomları hafifletmek ve yaşam kalitenizi arttırmak için tasarlanmıştır. Hastalığın herhangi bir aşamasında, tanı itibariyle başlayarak yaşamlarının sonuna kadar geçen süreçte, mide bulantısı, kusma, ağrı veya yorgunluk gibi rahatsızlık belirtileri varsa palyatif bakım sağlanabilir. Bir kişi palyatif bakım aldığında, kanser tedavisi almaya da devam edebilir. Palyatif bakımın sadece yaşam sonunda verilen bir hizmet olduğu yanlıştır. Bazı ülkelerde, palyatif çabaların, sadece kanser seyrinde ve yaşam sonu verilen bir bakım olarak değil, erken bir zamanda sunulması gereken bir hizmet olma yönünde artan bir eğilim vardır.

Bazı araştırmalarda bu, artan yaşam kalitesini, hastalığın daha iyi anlaşıldığını ve yaşamın son aylarında daha az hırpalayıcı tedaviler uygulanmasının önünü açtığı belirtilmiştir[1-3]. Palyatif bakım ayrıca kanser tedavilerinin yan etkilerini azaltmak veya kontrol etmek için de kullanılabilir. İleri evre kanserde, palyatif tedavi hastanın ömrünün uzamasında ve tedavi edilemese bile rahatça yaşayabilmesine yardımcı olabilir.

Palyatif bakım, aynı zamanda, ölüm sürecindeyken hospis bakımındaki hastalara da sunulabilir.

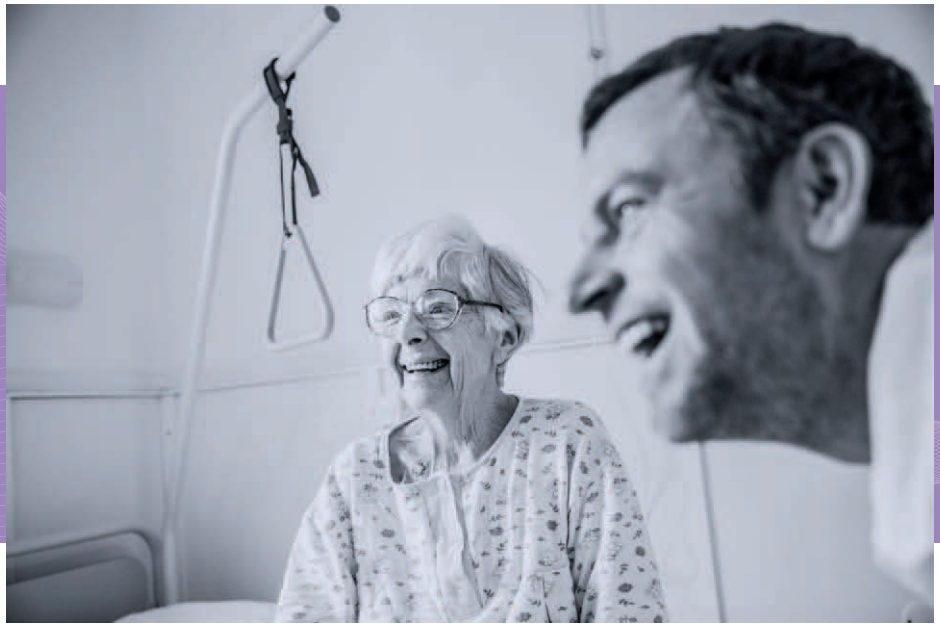

Palyatif bakımın faydaları

- Acı ve diğer rahatsız edici semptomlardan kurtulma sağlar.
- Hayatı olduğu gibi kabul etmeye ve ölümü normal bir süreç olarak görmeye yardımcı olur.
- Ölümü hızlandırmak ya da ertelemek niyetinde değildir.
- Hastaların ölümüne kadar mümkün olduğunca aktif bir şekilde yaşamasına yardımcı olacak bir destek sistemi sunar.
- Hastanın hastalık sürecinde ve kendi yas durumlarında ailelerin bu durumlarla başa çıkmasına yardımcı olacak bir destek sistemi sunar.
- Yaşam kalitesini arttırmayı amaçlar ve ayrıca hastalığın seyrini olumlu yönde etkileyebilir.
- Hastalığın seyrinde, kemoterapi veya radyasyon tedavisi gibi yaşamı uzatmayı amaçlayan diğer tedavilerle birlikte, erken seyreder ve rahatsız edici klinik komplikasyonları daha iyi anlamak ve yönetmek için gerekli olan araştırmaları içerir.

Palyatif bakım kim tarafından verilir?

Onkoloji uzmanınız (kanser doktoru), onkoloji hemşireniz ve kanser bakım ekibinizin diğer üyeleri genellikle semptomlarınızı hastalığınızı veya tedavinizi yönetmenize yardımcı olur. Örneğin, bulantı ve kusmayı kontrol etmeye veya önlemeye yardımcı olmak veya ağrıyı hafifletmeye yardımcı olacak ilaçlar reçete edebilirler.

Lenfödemi rahatlatmak için fizyoterapi ile size yardımcı olabilirler. Bütün bu tedaviler palyatif bakımdır.

Tedavi bittikten sonra ya da tedavi mümkün olmadığında geç yan etkilerinizi tedavi etmek için yardıma ihtiyacınız olabilir. Daha sonra palyatif bakım, bu alanda uzmanlaşmış bir palyatif bakım ekibi tarafından verilmelidir.

Palyatif bakım, bazı ülkelerde semptomlarınızı tedavi etmek için onkoloğunuzla çalışan doktorlar, hemşireler ve diğer uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından verilebilir. Bu seçenek, yönetilmesi güç olan semptomları (şiddetli ağrı gibi), aile sıkıntısını ya da karmaşık tıbbi sorunları olan kişiler için düşünülebilir. Bu durumda, doktorunuz palyatif bakım ekibinin sizi görmesini isteyebilir.

Bu "palyatif bakım ekibi" tipik olarak palyatif bakım doktoru, palyatif bakım hemşiresi, sosyal hizmet uzmanı veya fizyoterapist içerir. Birçok hastane ve onkoloji kliniği bünyelerinde verdikleri palyatif bakım hizmetlerinde bu ekip mevcuttur. Bazı ülkelerde mobil palyatif bakım ekibi (doktor, hemşire, psikolog, psiko-onkolog, fizyoterapist vb. dahil olabilir) evdeki hastalar ziyaret edilerek verilen palyatif bakım hasta ve aileleri tarafından palyatif konularında danışılabilen bir ekip olarak hizmet verirler.

Kaynakça

1. Temel JS, Greer JA, El-Jawahri A, et al.
   Effects of early integrated palliative care in patients with lung and GI cancer:
   A randomized clinical trial.
   J Clin Oncol 35:834-841, 2017.

2. Gaertner J, Wolf J, Voltz R.
   Early palliative care for patients with metastatic cancer.
   Curr Opin Oncol. 2012 Jul;24(4):357- 62. Review.

3. Greer JA, Pirl WF, Jackson VA, Muzikansky A, Lennes IT, Heist RS, Gallagher ER, Temel JS.
   Effect of early palliative care on chemotherapy use and end-of-life care in patients with metastatic non-small-cell lung cancer.
   J Clin Oncol. 2012 Feb 1;30(4):394-400.

Daha fazla bilgi için

- https://www.cancer.gov/about-cancer/advanced-cancer/care-choices/palliative-care-fact-sheet
- http://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/cancer-in-general/treatment/palliative
- http://www.who.int/hiv/topics/palliative/PalliativeCare/en/
- https://engage.esgo.org/

Tüm fotoğraflar orijinaldir.
Fotoğraflar Milan Jaroš ve Hem. Dr. Ivana Dostálová tarafından
Palyatif Bakım Merkezi, Prag Genel Öğretim Hastanesinde çekilmiştir.
Gerçek hastalar ve doktorlar gösterilmiştir.